

Høringssvar fra logopæderne i PPR-Frederikssund

Logopæderne i PPR arbejder med forebyggelse, udredning og behandling af sproglige og kommunikative vanskeligheder. Det omfatter også børn med hørevanskeligheder og børn, der anvender forskellige typer høreapparater.

Gennem en længere årrække har vi målrettet omlagt vores praksis. Vi har allerede reduceret de individuelle indsatser betydeligt og omlagt så meget som muligt til konsultative indsatser tæt på barnets hverdag og netværk. Vores mål er, at de tiltag, vi sætter i gang, skal kunne fortsætte, også når vi ikke længere er direkte involveret i sagen.

Det betyder, at vi i høj grad arbejder gennem barnets netværk – forældre, pædagoger og lærere – og understøtter dem i at varetage størstedelen af indsatsen i barnets dagligdag. Samtidig bidrager vi til at højne det generelle pædagogiske og sproglige niveau med udgangspunkt i de konkrete sager, vi er involveret i.

Gruppeindsatser er ikke nødvendigvis en effektivisering

Det er korrekt, at andre kommuner har gruppeindsatser på logopædområdet. Det er imidlertid ikke ensbetydende med, at gruppeindsatser øger produktionen eller frigiver ressourcer.

En gruppeindsats kræver planlægning, koordinering, lokaler og tilpasning af børnene til et fælles forløb. Den kan derfor være mindst lige så tidskrævende som en individuel indsats og i nogle tilfælde mere tidskrævende. Samtidig er børn med sproglige vanskeligheder en særdeles heterogen gruppe. Det betyder, at et gruppetilbud ikke nødvendigvis kan imødekomme det enkelte barns specifikke vanskeligheder, og at der i nogle tilfælde efterfølgende eller sideløbende vil være behov for individuelle indsatser.

Det er derfor afgørende at skelne mellem **at samle flere børn i en indsats og reelt at skabe en effektivisering**. Flere børn i samme tilbud er ikke nødvendigvis ensbetydende med, at flere børn hjælpes bedre eller med færre ressourcer.

Den direkte indsats gives, hvor den har størst effekt

I Frederikssund Kommune er det i dag stort set udelukkende børn med betydelige fonologiske vanskeligheder, det vil sige udtalevanskeligheder, der modtager direkte logopædisk behandling.

Her er formålet at afhjælpe barnets vanskeligheder bedst muligt. For mange børn er dette muligt gennem en tidlig og specialiseret indsats. Da der typisk er tale om børn i 3-6-årsalderen, foregår indsatsen i tæt samarbejde med forældrene. Én forælder deltager i undervisningen, så barnet og forældrene efterfølgende kan træne effektivt hjemme.

Denne organisering er væsentlig for effekten af indsatsen. Hvis børnene i stedet samles i grupper, som det er beskrevet i oplægget, vil det i praksis betyde, at forældrene ikke længere kan deltage. Gruppetilbud til så små børn vil typisk skulle placeres først på dagen, hvor forældrene er på arbejde. Den nuværende individuelle organisering giver derimod mulighed for at tilrettelægge undervisningen fleksibelt, så forældrene kan deltage uden unødigt fravær fra arbejdet.

Samtidig er arbejdet med fonologiske vanskeligheder nøje tilrettelagt efter det enkelte barns alder, vanskeligheder, koncentrationsevne, kognitive niveau og sproglige forudsætninger. Børnene har derfor ikke nødvendigvis brug for det samme forløb eller samme progression.

Vi ved, at resultaterne er bedst, når forældrene er aktivt deltagende. Den direkte indsats skal derfor ikke ses som en unødvendig individuel service, men som en **målrettet specialiseret indsats, der i mange tilfælde kan afhjælpe barnets vanskeligheder og forebygge senere problemer.**

Vi har allerede omlagt den brede sprogindsats

Individuelle indsatser med fokus på en mere generel bedring af sproget, eksempelvis ordforråd og sprogforståelse, blev for mere end 10 år siden i vid udstrækning omlagt fra direkte undervisning til konsultative indsatser.

Det arbejde foregår i dag gennem vejledning og sparring med de voksne omkring barnet. En omlægning af denne del af vores arbejde til gruppeindsatser vil derfor ikke være en effektivisering. Tværtimod vil det i mange tilfælde kræve mere tid til koordinering og organisering end den nuværende konsultative praksis.

Derudover har vi som følge af den mangeårige omlægning ikke længere de fysiske faciliteter, der er nødvendige for at samle grupper af børn på tværs af dagtilbud.

Logopædernes opgave rækker langt ud over den direkte indsats

Logopæderne i PPR-Frederikssund arbejder udelukkende på almenområdet og meget ofte tværfagligt. En væsentlig del af vores arbejde består i at understøtte, at børn med komplekse sproglige vanskeligheder kan rummes og deltage i fællesskaberne – både i børnehuse og på skolerne.

Samtidig oplever vi en stigende kompleksitet i sagerne. Vi vejleder og rådgiver lærere og pædagoger om, hvordan børnenes deltagelsesmuligheder kan øges, både fagligt og socialt.

Vi hjælper personalet med at udarbejde handleplaner for børn, som på trods af et godt sprogmiljø ikke udvikler deres sprog som forventet. Vi vejleder både personale og forældre om, hvordan børnene bedst mødes og stimuleres, så de får mulighed for at deltage i fællesskabet og senere i uddannelsessystemet.

Frederikssund Kommune er desuden i gang med at oprette basispladser i flere børnehuse. Også her spiller logopæderne en aktiv rolle, blandt andet gennem deltagelse i skemalagte sparringsrum, hvor vi bidrager til at kvalificere tilbuddet. Formålet er at styrke personalets kompetencer, så de bliver bedre i stand til at rumme og udvikle børn med særlige behov i de almindelige børnefællesskaber.

DLD – et område i hastig udvikling

På skoleområdet er der stigende opmærksomhed på sprogudviklingsforstyrrelsen DLD (Developmental Language Disorder) – også på nationalt niveau.

Forskning peger på, at omkring 7 % af børn og unge har DLD. Det svarer til cirka 1-2 elever i en almindelig klasse. DLD er dermed langt fra en sjælden problemstilling.

DLD er en udviklingsforstyrrelse, der kan have omfattende og livslange konsekvenser for barnets sproglige funktion. Med den rette viden og indsats kan barnets muligheder imidlertid forbedres betydeligt.

Her spiller logopæderne allerede en central rolle. Vi er med til at oplyse skolerne om DLD, identificere sproglige vanskeligheder og vejlede lærere om, hvordan undervisningen og læringsmiljøet kan tilrettelægges, så elever med DLD får bedre muligheder for at deltage og lære.

Denne indsats er overvejende konsultativ og er helt essentiel, hvis lærerne skal lykkes med at understøtte elever med DLD. Samtidig oplever vi, at sagsmængden på området vokser i takt med, at skolerne får større viden om og opmærksomhed på DLD.

DLD er for nylig blevet skrevet ind i prøvevilkårene for folkeskolens afgangseksamen. Det har medført en stigende efterspørgsel fra skolerne på logopædisk udredning og rådgivning. Udredning af DLD kræver specialiserede logopædiske kompetencer, og denne opgave kan derfor ikke uden videre varetages af andre faggrupper.

En tidlig og kvalificeret indsats er en investering

Vi ved fra både danske og internationale undersøgelser, at børn med DLD og andre omfattende sproglige vanskeligheder uden den rette støtte kan få betydelige udfordringer gennem skole- og uddannelsesforløbet og senere i voksenlivet.

Derfor er det afgørende, at ressourcerne anvendes dér, hvor den faglige indsats gør den største forskel. For nogle børn er det en konsultativ indsats, hvor vi styrker de voksne omkring barnet. For andre børn er det en specialiseret direkte indsats, hvor logopædens kompetencer er afgørende for, at barnet kan overvinde eller mindske sine vanskeligheder.

Det er netop denne faglige vurdering, der bør være styrende for indsatsen – ikke et ønske om at organisere flere børn i grupper alene med henblik på at øge antallet af gennemførte forløb.

Et stærkt PPR er en forudsætning for et stærkt børneområde

Hvis Frederikssund Kommune ønsker et børneområde, der **vil mere for flere** og arbejder målrettet med inkluderende læringsfællesskaber, kræver det et stærkt PPR med de nødvendige specialiserede kompetencer og tilstrækkelig tid til at understøtte opgaven.

Logopædernes arbejde handler ikke alene om individuelle børn. Det handler i høj grad om at skabe varige forandringer omkring børnene, styrke de professionelles kompetencer og sikre, at flere børn kan lykkes i de fællesskaber, de allerede er en del af.

Derfor bør en eventuel omlægning af logopædindsatsen ikke tage udgangspunkt i en antagelse om, at gruppeindsatser automatisk giver en større produktion. Den bør tage udgangspunkt i **hvad der fagligt virker, hvad der er bedst for børnene, og hvordan logopædernes specialiserede kompetencer anvendes mest effektivt.**

Det er vores vurdering, at den nuværende organisering allerede er resultatet af mange års omlægning mod konsultative og forebyggende indsatser. De direkte indsatser, der er tilbage, er således ikke et udtryk for en manglende effektivisering, men for de situationer, hvor en specialiseret logopædisk indsats fortsat er nødvendig og har en dokumenterbar værdi for barnet.

Hvis kommunen ønsker at skabe et børneområde, der kan rumme mere og flere, er der derfor behov for at **fastholde og styrke de specialiserede faglige kompetencer – ikke reducere dem.**

Logopæderne i PPR.